

KONGRES RENOVABIS: HĽADANIE JEDNOTY V ROZDIELNOSTI

Správa z 13. kongresu Renovabis

Multikultúrnosť je jeden z fenoménov, ktoré v súvislosti s globalizáciou nášho sveta stále viac vnímame. Množstvo rozdielnych kultúr sa stále intenzívnejšie stretáva a pod vplyvom globalizácie sledujeme niekedy stieranie kultúrnych rozdielov a vytváranie akejsi amorfnej spoločnosti s mnohokultúrnou zmesou, inokedy zas trecie plochy, plodiace nepokoj a často aj strach.

Trinásty medzinárodný kongres Renovabis „*Einheit suchen – Vielfalt wahren. Ost und West im ökumenischen Gespräch*“, ktorý bol 3. – 5. septembra 2009 tradične v bavorskom Freisingu, zaostřil pozornosť na dve strany plúc, ktorými potrebuje dýchať Európa, aby bola v dnešnej dobe životaschopná. Hľadal jednotu v mnohosti v ekumenickom dialógu Východu a Západu. Nakoľko téma je veľmi široká a náročná, bola prakticky zúžená na vzťah pravoslávia a katolicizmu.

Rokovania kongresu začali vo štvrtok popoludní. V hlavných úvodných referátoch kardinál Walter Kasper, prezident Pápežskej rady pre podporu jednoty kresťanov, predstavil význam východných Cirkví pre Európu a arcibiskup Jozef Pop, rumunsko-pravoslávny metropolita pre západnú a južnú Európu a profesor Nicolae Achimescu z Bukurešti oboznámili účastníkov so situáciou pravoslávnych v katolíckom, protestantskom a liberálnom prostredí západnej Európy. Druhý deň sa niesol v znamení analýzy rozličných aspektov spolunažívania katolíkov a pravoslávnych. Hovorilo sa o problémových miestach v spolunažívaní, o rozdieloch vo vierouke a v praktickom živote, ale aj o spoločnom poklade apoštolskej viery. Podrobne sa rozoberala situácia ekumenického dialógu aj praktického života na Ukrajine, kde sa stretávajú nielen katolíci východného a západného obradu s pravoslávnyimi, ale kde existujú vlastne tri pravoslávne cirkvi.

Popoludňajšie stretnutia v pracovných skupinách sa zaoberali širokou škálou otázok. Preberala sa situácia v jednotlivých krajinách ako Rusko, Arménsko či Ukrajina. Analyzoval sa život pravoslávnych na Západe, porovnávali sa formy zasväteného života v katolíckom a pravoslávnom poňatí a nechýbala ani teologicko-filozoficko-praktická diskusia o slobode a ľudských právach.

Sobotné dopoludnie bolo priestorom pre pohľady jednotlivých Cirkví na problematiku pluralizmu, mimoriadne podnetná bola prednáška regensburského biskupa Dr. Gerharda Müllera. V záverečnej diskusii sa vrátili spoločné základy, ktoré dávajú nádej do budúcnosti, ale aj pálčivé otázky, ktoré jasne ukázali, že cesta dialógu bude ešte veľmi dlhá a ťažká. Vierou sme si zo všetkých najbližší. Máme v podstate rovnaké odpovede na sociálne problémy dnešnej doby – či už teoretické základy sociálneho učenia, ako aj prax sociálnej služby. V prežívaní spi-

rituality sa môžeme v mnohom obohacovať. Na oboch stranách je však neriešený pocit krívd minulosti a delia nás, žiaľ, až príliš ľudské postoje k otázkam cirkevno-právnym a majetkovým.

Kongres sa niesol nielen v duchu akademických diskusií a odborných analýz, ale aj v duchu neformálnych priateľských diskusií, spojených s riešením každodenných praktických problémov, ktoré nepoznajú hranice vierovyznania a kánonických štruktúr. Štvrtkový večer navodili mystickú atmosféru večery v byzantskom obrade a piatkový organový koncert bol výnimočným zážitkom. Nakoľko sa kongresu zúčastnilo niekoľko desiatok biskupov, ranným svätým omšiam predsedal vždy niektorý z nich. V sobotu bola grécko-katolícka liturgia, ktorú slúžil prešovský arcibiskup Mons. Ján Babjak a bohoslovci z prešovského seminára svojím spevom priam prepojili nebo so zemou.

Tohtoročný kongres zaznamenal nový rekord v počte účastníkov – takmer 400. Jeho význam podčiarkli aj pozdravné listy mnohých cirkevných predstaviteľov a politikov. Spomedzi nich spomeniem Jerzyho Buzeka, nemeckú spolkovú kancelárku Angelu Merkelovú, ministerských predsedov viacerých spolkových krajín, predsedu rady evanjelických cirkví v Nemecku biskupa Wolfganga Hubera, apoštolského nuncia v Nemecku arcibiskupa Jean-Claude Périsseta, viacerých biskupov z Nemecka aj iných krajín, a najmä vatikánskeho štátneho sekretára kardinála Tarcisia Bertoneho, ktorý sprostredkoval pozdrav a požehnanie od Svätého Otca.

V globalizujúcom sa svete s lútosťou a obavami sledujeme, ako sa zo spoločnosti vytráca náboženstvo a nastupujú rôzne pseudoduchovné prúdy. V tejto situácii Európa naozaj nemá iného východiska, ako aj napriek bolestiam a problémom, ktoré naša rôznosť prináša, zhlboka dýchať oboma stranami pľúc.

Gašpar Fronc